

Budgetvejledning

for

Budget 2022-2025

Indhold	Sidetal
1. Budgetvejledningens indhold og indledende ord	1
2. Byrådets vision 2023	2
3. De økonomiske målsætninger	3
4. Det økonomiske udgangspunkt for budget 2022-2025	3-4
5. Budgetprocessen for udarbejdelsen af budget 2022-2025	4-14
5.1 Spor 1: Det politisk-administrative	7-11
5.2 Spor 2: Det brugerrettede	11-12
5.3 Spor 3: Det medarbejderrettede	12-14
6. Detaljer om administrativ håndtering af budgetlægningen	15-16
7. Budgetbalancer	17-18
8. Nye principper for overførsler	19

1. Budgetvejledningens indhold og indledende ord

Budgetvejledningen 2022-2025 er udgangspunktet for udarbejdelsen af det kommende budget. I budgetvejledningen udstikkes rammerne for budgetprocessen og den overordnede styring af budgetlægningen.

Processen for udarbejdelsen af budget 2022-2025 er justeret en smule i forhold til tidligere års budgetprocesser. Justeringerne er udtryk for et ønske om:

1. En dybere involvering af fagudvalgene i budgetarbejdet i foråret
2. En ambition om at fastholde den stramme økonomiske styring med fokus på balance i budgettet
3. Et ønske om, at det er et samlet budgetforslag, der kommer i høring, herunder at der ikke som hidtil udsendes et helt forslagskatalog, som ikke har politisk forankring.

Den kommende budgetproces holder fast i den ansvarlige økonomiske kurs, hvor fokus vil være på at yde den højest mulige niveau af service inden for de givne rammer. Øget udgiftspres på særligt de store velfærdsområder stiller til stadighed krav om omprioritering og tilpasninger af budgettet. Der skal dermed også fremadrettet foretages omprioritering og tilpasninger for at understøtte velfærd og udvikling til gavn for kommunens borgere og virksomheder.

Med budgetvejledningen fastsættes de overordnede rammer for udarbejdelsen af et budget 2022-2025 i balance. Økonomiudvalget sætter med budgetstrategien gang i budgetprocessen, hvor medinddragelse og høringer indgår som en vigtig del af hele processen.

De overordnede hensyn i årets proces er:

- Dybere involvering af fagudvalgene
- Budget i balance
- Mulighed for langsigtet og tværgående fokus
- Medinddragelse af borgere og medarbejdere

Helt overordnet set er budgetudarbejdelsen en øvelse, der skal muliggøre politiske visioner og prioriteter, indenfor en ramme under udgiftspres. Byrådet vedtog i 2019 en vision for Faxe Kommune anno 2030, der rammesætter den politiske prioritering.

2. Byrådets vision 2030

Byrådets vision for 2030 er styrende for udviklingen af Faxe Kommune. De politiske prioriteringer i visionen er samlet under overskrifterne:

- Vores borgere
- Vores virksomheder
- Vores frivillige og foreninger
- Vores bæredygtige fremtid
- Vores kommune

Byrådets Vision 2030

Vores borgere

- **Vi vil være flere:** målsætning om 40.000 indbyggere. Nytænkning af bosætningsstrategi.
- **Byudvikling:** Respekt for bysamfundenes særkende, og en ambition om at fremme let adgang til infrastruktur og kollektiv transport.
- **Plads til alle hele livet:** Udvikling af attraktive boligområder, med en bred vifte af forskellige boformer. Udvikling af nye by- og boligområder ud fra et bæredygtighedsperspektiv.
- **Sammenhæng på tværs:** Styrkelse af den fysiske sammenhængskraft i kommunen gennem kollektive tilbud og kollektiv transport.
- **Danmarks bedste folkeskole:** Kvaliteten i undervisningen skal være den bedste i landet.
- **Nye boligformer:** Der skal indtænkes nye boligformer, f.eks. seniorboliger i bosætningsstrategien.
- **Rettidig indsats:** Et særligt fokusområde er "Fælles Forebyggelse". Styrkelse af proaktive, tidligt opfølgende indsats for at sikre, at familier, børn og unge med særlige behov eller udfordringer mødes tidligst muligt

Vores frivillige og foreninger

- **Faxe i fællesskab:** Samskabelse mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen. Borgerne har formuleret visioner og udviklingsstrategier for byer, landsbyer og landområder.
- **Aktive frivillige – engagerede foreninger:** Styrkelse af de frivilliges og foreningernes indflydelse og rolle i udviklingen af kommunen.
- **Hele mennesker - meningsfulde liv:** Endnu flere borgere skal opleve at have et aktivt liv, som del af et fællesskab. Kommunen vil udbygge fritids- og kulturtilbud.

Vores kommune

- **Kvalitet i kerneydelser:** At levere de basale kommunale kerneydelser kræver at vi har det økonomiske fundament i orden, og at vi bevidst prioriterer. Vision 2030 er blandt andet udtryk for en prioritering, der vil give os et stærkt økonomisk fundament og mulighed for at styrke kvaliteten i kerneydelserne.
- **Samskabelse:** Samskabelse, innovation og fællesskab er nøgleord, når vi møder borgere, brugere og lokale erhvervsdrivende. Vi vil mødes med borgerne på deres betingelser, lige meget hvor de befinder sig i livet. Målet er at skabe en endnu bedre kommune, hvor vi udnytter ressourcerne effektivt, har fokus på innovation og udvikling og den faglige kvalitet.

Vores virksomheder

- **Flere lokale arbejdspladser:** Måltrettet arbejde med at tiltrække virksomheder til kommunen, og fastholde de virksomheder der er i kommunen i dag.
- **Erhvervsstrategi på forkant:** Særlig indsats for at tiltrække iværksættervirksomheder og videnstunge virksomheder, der kan bidrage til at skabe lokale arbejdspladser."
- **Plads til store virksomheder:** Med en kommende motorvej til Næstved og en kommende Femmernforbindelse ligger kommunen strategisk godt placeret til at tiltrække nye virksomheder. Derfor arbejdes der for at placere et nyt erhvervsområde.
- **Vi er aktive og opsøgende:** Vores erhvervsservice skal afspejle virksomhedernes ønsker og behov. Indgangen til det offentlige skal være nemmere.
- **Samarbejde om uddannelse:** Inddragelse af erhvervslivet i undervisninger på de tidspunkter og på de områder, hvor det giver mening.
- **Fokus på turismen:** Med godserne, de store skovområder og kyste har vi gode muligheder for at fortsætte udviklingen af natur- og kulturturismen.

Vores bæredygtige fremtid

- **Bæredygtig fremtid:** Kommende generationer skal have mindst lige så gode muligheder for et godt liv, som vi har i dag. Bæredygtig udvikling og de 17 FN-verdensmål skal være en ramme for kommunens vækst og udvikling.
- **Vi passer på klimaet – sammen:** Byrådet vil forholde sig aktivt i forbindelse med at påvirke klimaforandringer - herunder reduktion af udledning af CO2 og andre drivhusgasser, mindskelse af miljøbelastningen og fremme af biologisk mangfoldighed.
- **Verdensmålene – også lokalt:** Verdensmålene balancerer de tre dimensioner af bæredygtig udvikling – økonomisk, socialt og miljømæssigt – som også ligger i Vision 2030. Det skal være en bæredygtig vækst, der tager hensyn til både økonomi, mennesker og miljø – med lokale arbejdspladser, bæredygtig byudvikling, infrastruktur og transport, kvalitetsuddannelse, fokus på børn og unge, naturområder samt sundhed, trivsel og et aktivt liv i fællesskab med andre

3. De økonomiske målsætninger

Byrådets vedtagne økonomiske politik for Faxe Kommune, fastsætter en række målsætninger, som skal være opfyldt i det kommende budget:

1. Af overskuddet på den ordinære drift afsættes hvert år et anlægsbeløb på ca. 60 mio. kr.
2. Målene for den ordinære drift og anlæg skal ses i sammenhæng, idet anlægsrammen skal kunne finansieres af overskuddet på den ordinære drift.
3. Der skal være et overskud på det skattefinansierede område før finansielle poster på minimum 5 mio. kr.
4. Den langfristede gæld (ekskl. gæld til ældreboliger) udgjorde 290 mio. kr. ved udgangen af 2016 og skal herefter som minimum nedbringes i henhold til betalingsaftalerne for de optagne lån. Såfremt konkrete projekter medfører behov for nye låneoptag, skal dette fremlægges til politisk stillingtagen.
5. Kommunens likviditet skal udgøre mindst 100 mio. kr. målt efter kassekreditreglen (gennemsnitlig daglig likviditet for de seneste 12 måneder).

4. Det økonomiske udgangspunkt for budget 2022-2025

Det økonomiske udgangspunkt for udarbejdelsen af budget 2022-2025 er budgetforliget og det vedtagne budget for 2021-2024. Overslagsårene 2022-2024 er fremskrevet fra 2021-prisniveau til 2022-prisniveau, og budgetoverslagsår 2024 er kopieret til et nyt budgetoverslagsår 2025. Resultaterne i de enkelte budgetår ses nedenfor:

Tabel 1: Budgetbalancen for oprindeligt budget 2022-2025 (i mio. kr.)

	2022	2023	2024	2025
Resultat	11,8	-7,5	-4,2	-4,2

Forklaring af fortegn: (+) betyder overskud, (-) betyder underskud.

Budgettet for 2025 er en kopi af 2024.

I budgetåret 2022 er der således et overskud på 11,8 mio. kr., mens der i overslagsårene er et underskud på 7,5 mio. kr. i 2023, og 4,2 mio. kr. i 2024 og 2025. Set over hele perioden er der således et underskud på 4,1 mio. kr. i det oprindelige budget. Forventningerne til den økonomiske udvikling i 2021 og frem er på nuværende tidspunkt behæftet med stor usikkerhed, og forudsætninger for både udgifter og indtægter vil rykke meget på sig. I løbet af budgetprocessen.

Nedenfor ses en opgørelse af, hvordan det oprindelige budget lever op til økonomiske målsætninger

Tabel 2: De økonomiske målsætninger i det oprindelige budget (i mio. kr.)

Nr.		Målsætning	2022	2023	2024	2025
1	Overskud ordinær drift	Min. 60 mio. kr.	139,3	130,4	127,1	127,1
2	Anlægsramme	Min. 60 mio. kr.	90,0	100,0	93,5	93,5
3	Resultat skattefinansieret område (før finansielle poster)	Min. 5 mio. kr.	49,4	30,5	33,6	33,6
4	Langfristet gæld ultimo året (ekskl. ældreboliger)	Nedbringes minimum iht. betalingsaftaler	194,2	177,2	160,5	*
5	Kommunens 12-måneders likviditet jfr. kassekreditreglen ultimo året	Min. 100 mio. kr.	154,5	156,6	150,8	146,6

* Der er endnu ikke beregninger for afdrag i 2025.

Udgangspunktet for budget 2022-2025 er altså i overensstemmelse med de økonomiske målsætninger.

5. Budgetprocessen for udarbejdelsen af budget 2022-2025

Arbejds- og tidsplanen for udarbejdelsen af budgettet for 2022 og overslagsårene 2023-2025 beskrives i dette afsnit. Procesbeskrivelsen er nedenfor opdelt i tre forskellige spor: det politisk-administrative spor, det brugerrettede spor (brugerbestyrelser, råd og nævn) og et medarbejderspor (MED-organisationen). Først gennemgås dog de største justeringer i processen sammenlignet med tidligere år.

Hvad er anderledes i år?

Processen er tilrettelagt med udgangspunkt i tidligere års budgetprocesser, men en række ting er blevet justeret i den kommende proces.

De væsentligste forskelle i processen for udarbejdelsen af budget 2022-2025 i forhold til processen for 2021-2024 er:

- Fagudvalgene involveres i højere grad i budgetarbejdet i foråret.
- Administrationens input til "nødvendige" anlæg gennemgås på budgettemadag 1.
- Høringen rykkes til efter Økonomiudvalgets 1. behandling.

De foreslåede justeringer gennemgås nedenfor.

Fagudvalgene skal drøfte og godkende deres bidrag til budgettet

Fagudvalgene involveres i den nye budgetproces i højere grad end tidligere i udvalgets budgetforslag. I den beskrevne proces er der lagt op til, at fagudvalgene drøfter deres budgetbidrag ad flere omgange.

Første gang budgettet er på udvalgsmøderne er i marts måned, hvor udvalgene drøfter den vedtagne budgetramme, samt foreløbige forventninger til det kommende budget. Det kan også indeholde forventninger til udgiftsudviklingen på udvalgets område, samt de indledende øvelser med at finde løsninger.

På møderne i maj/juni behandles udvalgets bidrag til det samlede budget. Udvalgene skal tilstræbe, at der indarbejdes løsninger på den del af en eventuel opdrift i budgettet, som ikke skyldes demografi, konjunkturudsving eller ny lovgivning.

Udgiftstilpasninger som følge af demografi er nødvendige, da der ellers justeres i serviceniveauet, hvis ikke der følger flere penge med flere borgere. Ved konjunkturudsving er der en række ydelser, som borgerne har ret til, og følger pengene ikke med når der forventes konjunkturudsving, udfordres realismen i budgettet. Ved ny lovgivning antages det, at der vil følge både serviceramme og penge med fra regeringens side, som følge af det udvidede totalbalanceprincip (DUT).

Udvalgene bør dog tilstræbe at der findes løsninger på al anden opdrift på udvalgets område, der ikke skyldes de tre undtagelser ovenfor, for at sikre balance i budgettet.

Det vil sige, at udvalget som en del af budgetbidraget skal udarbejde forslag til modgående budgetreduktioner, såfremt udvalgets budgetrammer ikke er i balance.

Udvalgene skal også arbejde med mere langsigtede omstillinger, som kan bidrage til bedre og mere effektiv drift på sigt, men som kræver en investering og et længere tidsperspektiv.

Ambitionen er, at udvalgene får et solidt kendskab til deres andel af det samlede budget der præsenteres på budgettemadagene; både opdrift, neddrift og nye gode ideer.

Administrationen arbejder sideløbende med et katalog med budgetforslag, som kan udgøre et beredskab for at undgå udgiftsstigninger, og bringe budgettet i balance. Økonomiudvalget involveres løbende i dette arbejde.

Forslag til anlæg gennemgås på budgettemadag 1

I løbet af foråret arbejder administrationen med anlægsbudgettet, og der indhentes input fra fagområderne for at få overblik over særligt nødvendige anlægsopgaver.

På budgettemadag 1 den 17. juni fremlægges disse anlægsforslag fra det administrative budgetforslag. Det tydeliggøres, hvilke hensyn og bindinger der knytter sig til det enkelte anlæg i investeringsoversigten.

Formålet er at skabe et overblik over, hvilke anlæg der vurderes som nødvendige at gennemføre, og hvilke der kan flyttes eller droppes, hvis det er et politisk ønske at prioritere anderledes. Således at man til budgetforhandlingerne har et oplyst grundlag omkring

administrationens forslag til nødvendige anlæg, som dermed kan anvendes som udgangspunkt for de politiske forhandlinger om nye politisk initierede anlægsprojekter.

Anlæg der vurderes nødvendige at gennemføre er f.eks. anlæg der er med til at sikre at renoveringsefterslæbet ikke forværres, eller anlæg hvor der allerede er indgået aftaler eller kontrakter, som ikke kan afbrydes uden omkostninger for kommunen. Derudover er der også anlæg som er underlagt politiske bindinger, og derfor kræver det en ny politisk beslutning, hvis de skal ændres.

Formålet med at præsentere alle anlæg på budgettemadagen medio juni, er derfor at skabe et overblik over det politiske mulighedsrum på anlægsområdet.

Høringen rykkes til efter Økonomiudvalgets 1. behandling

Høringen har tidligere ligget fra primo juni til ultimo juli, men rykkes nu således at høringen starter efter økonomiudvalgets 1. behandling.

Begrundelsen for at flytte tidspunktet er, at høringen hidtil er foregået, inden der har været klarhed over indtægtsniveauet, og dermed også kassebeholdningen i det tekniske budget.

Hidtil har det derfor været det fulde budgetkatalog med løsningsforslag, der har været i høring, og det har skabt en del unødvendig uro i administrationen og blandt borgere, råd og nævn. Ofte viser det sig nemlig at en del af besparelserne ikke er nødvendige for at skabe balance i budgettet, når der er overblik over økonomiaftalens konsekvenser for Faxe Kommunes budget. Ved en senere høring sikres det, at der kun bruges krudt på de besparelser, som fortsat er i spil, når budgettet overgår fra at være næsten rent administrativt til at afhænge politiske forhandlinger.

Alle der skriver hørings svar bruger formentlig en hel del tid på dem, og derfor er det vigtigt at sørge bedst muligt for, de blot skal forholde sig til de budgetforslag, der vurderes at være nødvendige for at økonomien hænger sammen. Det er der først forudsætning for at sikre, efter man har fået overblikket over den samlede økonomi, ved hvor mange besparelser der eventuelt er brug for, og har haft mulighed for at luge ud i de mest vidtgående forslag.

Omvendt kan man også sige, at der er uhensigtsmæssigheder ved en tidlig høring, hvis indtægtsniveauet i stedet er lavere end forudsat.

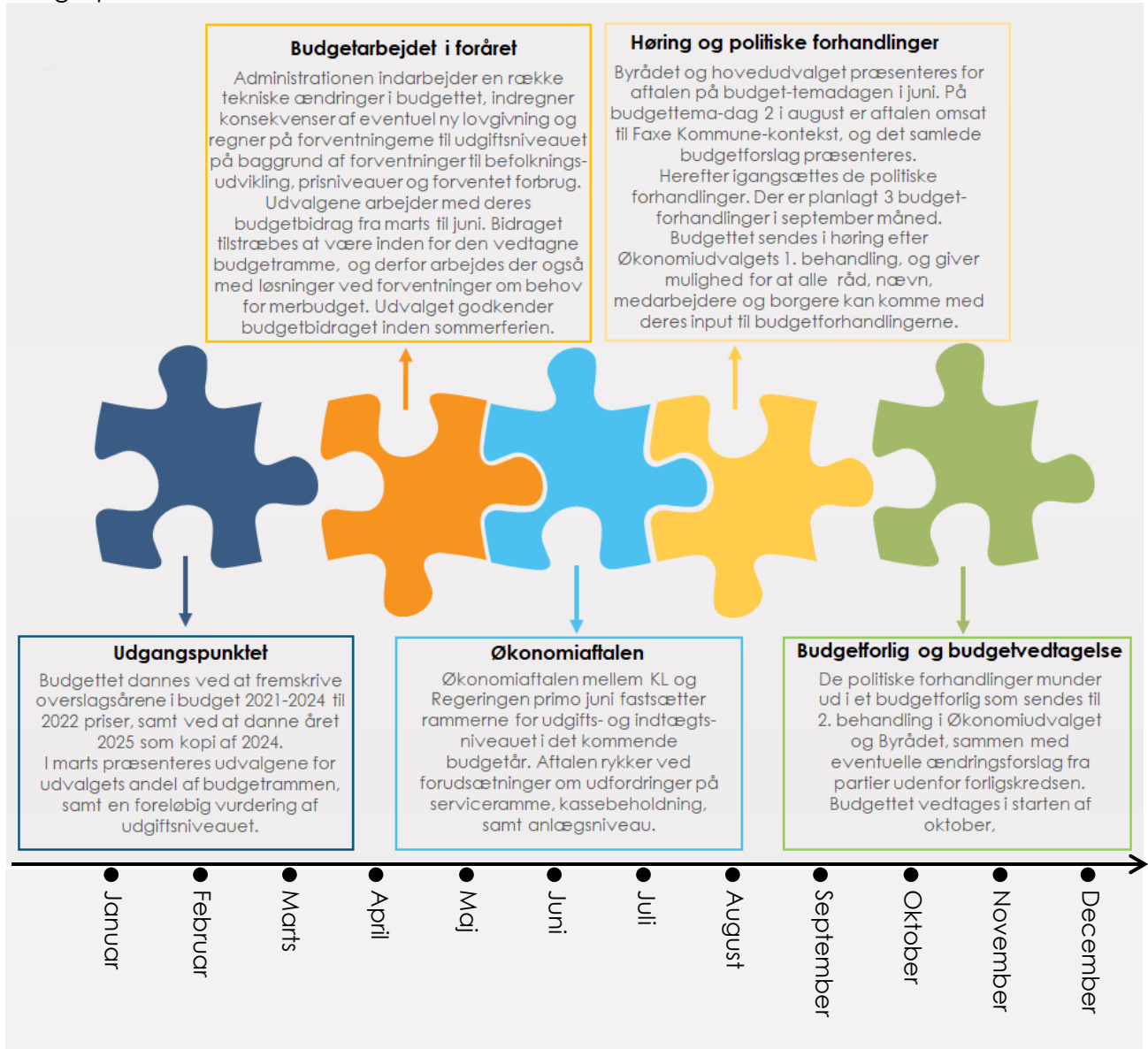
Skulle det vise sig at indtægtsniveauet er markant lavere end forudsat, kan det blive nødvendigt med flere besparelsesforslag. Disse kan ikke nå at komme i høring, hvis høringen ligger i juli.

Derfor er høringen rykket til et senere tidspunkt end i tidligere år. Høringen starter umiddelbart efter Økonomiudvalgets 1. behandling den 26. august og løber til den 10. september.

Mange elementer af den tidligere budgetproces er bibeholdt. I figuren nedenfor er hovedtrækkene for budgetprocessen illustreret. I tidsplanen længere nede er processen mere udførligt beskrevet.

Budgetprocessen i hovedtræk

På alle møder henover foråret i Økonomiudvalget drøftes budget 2022-2025.

De tre spor i budgetprocessen beskrives mere indgående herunder.

5.1 Det politisk-administrative spor

I budgetlægningens politisk-administrative spor udarbejdes først det tekniske budgetforslag i løbet af foråret. Økonomiudvalget sparker processen i gang, ved vedtagelse af budgetvejledningen, samt budgetrammer på udvalgsniveau. Rammerne

tager udgangspunkt i det vedtagne budget 2021, og korrigeres for tekniske korrektioner fra bevillingsberigtigelsesagen fra december. Herefter er der fremskrevet fra 2021-priser til 2022-priser.

Fagudvalgene arbejder i foråret med deres budgetbidrag. Udvalgene drøfter både opdrift, neddrift i form af besparelsesforslag og effektiviseringer, samt ser på de mere langsigtede indsatser og løsninger.

Økonomiudvalget behandler budgettet på alle møder i foråret, hvor direktionen deler deres og chefforums overvejelser, ideer, forslag og input. Økonomiudvalget orienteres løbende om udviklingen i det faktiske befolkningstal i 2020 samt de foreløbige skøn over befolkningstallet for de efterfølgende år. Udvalget præsenteres også for indtægtsskøn, når der foreligger nye versioner af KL's skatte- og tilskudsmodel.

Hovedudvalget og Økonomiudvalget holder dialogmøder om det kommende budget i marts og juni.

I det tekniske budgetforslag indgår også et anlægsbudgetforslag for 2022-2025 (2025 er en kopi af 2024). Anlægsbudgettet er på dette tidspunkt de vedtagne projekter i overslagsårene i det senest vedtagne budget. I foråret arbejder direktionen tæt sammen med fagcentrene om at udarbejde et oplæg til anlægsbudgettet, som fremlægges på budgettemadag 1, og herefter overgår til politiske forhandlinger.

Primo juni foreligger der erfaringsmæssigt en aftale mellem KL og regeringen om de endelige forudsætninger for kommunerne som helhed i det kommende budgetår.

I juni afholdes budgettemadag for Byrådet. Direktionen fastlægger dagens indhold på baggrund af et forslag fra Center for HR, Økonomi & IT. Hovedudvalget deltager i budgettemadagen, hvor medarbejderside får et særskilt punkt på dagsordenen.

I løbet af august er aftalen omsat til Faxe Kommune-tal, og der skabes her klarhed over totalbudgettet, hvor stor en margin kommunen har til udvidelse af service indenfor den udmeldte serviceramme og anlægsramme, samt niveauet for indtægterne fra statsgarantien.

Direktionen udarbejder i august et samlet budgetoplæg. Budgetoplægget skal være i balance. Budgetoplægget skal afspejle de politiske drøftelser, mål og prioriteringer. Budgetoplægget fremlægges for Byrådet og Hovedudvalget på budgettemadag 2 som afholdes i august. Målet for temadagen er at skabe en fælles, politisk forståelse for og indblik i budgetoplægget som dette sendes til 1. behandling. Direktionen, centercheferne og Hovedudvalget deltager på budgettemadagen.

Der er planlagt 3 budgetforhandlinger i løbet af september, og fristen for ændringsforslag er sat til 4. oktober kl. 12. Denne frist er valgt for at give mulighed for at lave grundige ændringsforslag. Men det indebærer, at de ikke kan nå med dagsorden ud til Økonomiudvalgets 2. behandling af budgettet. Materialet vil selvfølgelig indgå i Byrådets

budgetbehandling. Taksterne for 2021 behandles på fagudvalgenes møder i september og efterfølgende i Økonomiudvalget og Byrådet samtidig med 2. behandlingen af budgettet.

Input til budgetprocessen i spor 1:

- Rammeudmelding
- Tildelingsmodeller for de store velfærdsområder, herunder demografi og skøn for befolkningsudviklingen.
- Et forslagskatalog med besparelsesforslag og effektiviseringsforslag
- Et forslag til en anlægsplan.
- Den vedtagne planstrategi.
- Økonomiaftalen mellem regeringen og KL
- De politiske mål/politiske prioriteter/reduktionskrav/politiske ønsker og anden tilpasning.
- Hørings svar
- Dialog med Hovedudvalget.

Roller og ansvar ved spor 1 i udarbejdelsen af budget 2022-2025

Tidsplan for budgetprocessen for budget 2022-2025

Før budgetproces	<p>Budgetvejledning for budget 2022-2025, med tids- og handleplan for budgetarbejdet vedtages.</p> <p>Administrationen danner det tekniske budget 2022-2025 fra overslagsårene i budget 2021-2024, samt foretager opgørelsen af den kommende budgetramme. Der udarbejdes også en indtægtsprognose baseret på egne skøn og Danmarks statistik.</p>	ØK BY	10. februar 25. februar
Budgetarbejde i foråret	<p>De økonomiske rammer for fagudvalg og økonomiudvalg vedtages.</p> <p>I foråret indarbejder administrationen tekniske korrektioner, lovændringer, ændringer som følge af demografi eller prisjusteringer i budgettet. Samtidig følges der op på behov for merbudget, bl.a. som følge af forventet merforbrug i 2021. I det omfang der er behov for merbudget udover den vedtagne budgetramme, skal der findes løsninger.</p> <p>Økonomiudvalget drøfter som hidtil budgettet på hvert møde i foråret. Udover udvalgets eget budget drøftes finansiering, befolkningsprognose og samlede målsætninger og prioriteter.</p> <p>Fagudvalgene drøfter deres bidrag til budgettet i løbet af foråret.</p> <p>Første gang på møderne i marts, hvor udvalget drøfter budgetrammen, samt foreløbige forventninger til det kommende budget</p> <p>Anden gang udvalgene drøfter budgettet er på møderne i maj/juni, hvor udvalgets bidrag til det kommende budget skal godkendes. Budgettet tilstræbes at være indenfor den vedtagne budgetramme.</p>	ØK BY ØK Fag- udvalg Fag- udvalg	10. februar 25. februar Udvalgets møder marts - juni 8.-11. marts 10.-17. maj eller 7.-10. juni
Budgetarbejde hen over sommeren	<p>Økonomaftalen mellem regeringen og KL forventes at blive indgået primo juni.</p> <p>Byrådet afholder den 1. budgettemadag, med deltagelse af Hovedudvalget. På temadagen orienteres om hovedtrækkene i økonomaftalen, fagudvalgenes budgetbidrag (herunder budgetforslag) drøftes. På budgettemadagen gennemgås også alle anlæg i det administrative budget.</p> <p>Byrådet afholder den 2. budgettemadag, med deltagelse af Hovedudvalget, hvor økonomaftalens konsekvenser for Faxø Kommune bliver fremlagt.</p>	BY + HU BY + HU	17. juni 23. august

møderne er bl.a. at kvalificere hørings svar. Dialogmøder og borgermødet bidrager med information til de politiske fagudvalg om de begrundede ønsker, behov og idéer fra borgere, brugerne og interessenter.

Input til brugersporet

- Hørings svar og evt. input til budgetforslaget for Budget 2022-2025
- Input på borgermøder
- Politiske prioriteringsforslag

Roller og ansvar i brugersporet

- De respektive direktører er ansvarlige for de enkelte fagområder og områdernes centerchefer tilrettelægger processen til fagudvalgene.
- Høringsberettigede parter er: brugerbestyrelser, råd og nævn.

Der er løbende henover foråret dialog mellem Økonomiudvalget og Direktionen om udviklingen og udfordringer i budgetsituationen. Emner tages op løbende og det sker efter samtaler mellem centerchefer og direktionen på møder i chefforum.

Centrene inviterer på vegne af fagudvalgene repræsentanter for brugerbestyrelser, råd og nævn til at deltage i dialogmøder med fagudvalgene i løbet af foråret om udvikling og udfordringer i budgetprocessen. Dette så bidrag kan nå at indgå i materialet til den politiske behandling af budgetmaterialet i august.

Budgetmateriale sendes i høring den 26. august efter 1. behandlingen i økonomiudvalget. Høringsfristen for skriftlige hørings svar er sat til den 10. september kl. 12.

Tidsplan for brugersporet

Dato	Aktivitet
Marts - juni	Dialogmøder
25. august	Budgettet 1. behandles
26. august	Budgetmateriale sendes i høring. Materialet lægges på kommunens hjemmeside
2. september	Borgermøde
10. september kl. 12	Frist for indsendelse af skriftlige hørings svar til Byrådet fra brugerbestyrelser, råd og nævn. Hørings svarene lægges på kommunens hjemmeside.

5.3 Medarbejdersporet med dialogmøder

Medarbejdersporet for budgetprocessen omfatter høring og dialog med MED-organisationen. Politisk er det en prioritet, at hovedudvalgets medarbejderside tæt følger og bidrager til budgetarbejdet. Det sker i en dialog på møder henover foråret med Økonomiudvalget og ikke mindst på budgettemadagene.

Det giver politisk indblik i de faglige udfordringer, bekymringer og muligheder medarbejderne finder vigtige i forhold til budgetlægningen. Samtidig får de ansatte indblik i de dilemmaer og udfordringer politikere, direktionen og chefforum oplever, hvis der nødvendigvis skal prioriteres i forhold til helheden.

Medarbejdersporet foregår på personalemøder, møder i centerudvalg og Hovedudvalg samt møder mellem Hovedudvalg, chefforum og Økonomiudvalget.

Roller og ansvar i forhold til medarbejdersporet

- Direktionen er ansvarlig for, at der finder en proces med dialog sted mellem Økonomiudvalget og medarbejdersiden i Hovedudvalget.
- Center for HR, Økonomi & IT er ansvarlig for sikringen af høringsprocessen.
- Desuden kan faglige organisationer fremsende deres input og tage drøftelser løbende med de politiske grupper.

Budgetmateriale sendes den 26. august i høring blandt Hovedudvalget, MED-organisationen og andre høringsberettigede parter.

Der afholdes dialogmøde mellem Økonomiudvalget, chefforum og Hovedudvalget samt centerudvalgenes næstformænd.

Der er gennem hele budgetperioden mulighed for at Fagudvalgene og centerudvalgene kan drøfte relevante budgetmæssige forhold og budgetsituationen. Begge parter kan fremsætte ønske om dette.

Hovedudvalget deltager i budgettemadagene som indlægsholder med et punkt på dagsordenen. Formålet er at bidrage til dialog mellem MED-organisationen og det politiske niveau om, hvordan det kommende budgets forudsætninger påvirker organisationen.

Tidsplan for medarbejderspor med budgetdialogmøde

Dato	Aktivitet
Hele perioden	Fagudvalg og Centerudvalg har mulighed for at mødes og drøfte relevante forhold. Begge parter kan fremsætte ønske om møde.
24. februar	Hovedudvalget drøfter: <ul style="list-style-type: none"> - Hovedudvalgets involvering i budgetprocessen - Budgetvejledningen - Budgetrammerne
16. marts	Dialog mellem Hovedudvalget og Økonomiudvalget om udfordringer og muligheder ift. budget 2022.
9. juni	Hovedudvalgsmøde <ul style="list-style-type: none"> - Behandler de foreløbige budgetforudsætninger

16. juni	Dialog mellem Hovedudvalget, næstformænd i Centerudvalg og Økonomiudvalget
17. juni	Hovedudvalget deltager sammen med chefforum på 1. budgettemadag
11. august	Hovedudvalgsmøde - Hovedudvalget drøfter budgetforudsætninger.
23. august	Hovedudvalget deltager sammen med chefforum på 2. budgettemadag. På temadagen præsenteres det budgetforslag der kommer til 1. behandling, og efterfølgende i høring.
25. august	Mulighed for dialog mellem Hovedudvalget og Økonomiudvalget
26. august	Høring påbegyndes
1. september	Hovedudvalget udarbejder høringssvar
6.-9. september	Mulighed for dialogmøder om budgetforslag i høring mellem fagudvalg og Centerudvalg BIU/SOU 6. september SSU/PKU 7. september BLU 8. september TMU 9. september
10. september kl. 12	Frist for høringssvar

6. Detaljer om administrativ håndtering af budgetlægningen

Nedenfor beskrives, hvorledes de forskellige områder i budgettet håndteres administrativt i forbindelse med udarbejdelsen af budget 2022-2025

Serviceudgifter

Udgangspunktet for serviceudgifterne i budgettet er det korrigerede budgetoverslag fra det senest politisk vedtagne budget fremskrevet med KL's skøn for pris og lønudvikling.

For 2022 anvendes således budgetoverslagsåret, som blev godkendt med vedtagelsen af budgettet for 2021.

Det tilstræbes, at de udmeldte rammer overholdes i budgetåret og overslagsårene, således at ufinansierede prioriteringer undgås i budgetprocessen.

Tekniske korrektioner

Tekniske korrektioner omfatter korrektioner som følge af indberetningsfejl, effekter af allerede truffne beslutninger, omplaceringer mellem udvalg og lignende.

Der udarbejdes en samlet oversigt over tekniske korrektioner, som vil blive drøftet i direktionen og Økonomiudvalget samt indgå i budgetmaterialet.

Anlægsudgifter

Direktionen udarbejder i samarbejde med fagcentrene forslag til flerårig anlægsplan, som indgår i det samlede budgetoplæg. Anlægsplanen skal drøftes med Økonomiudvalget inden den fremlægges på 1. budgettemadag i juni.

Indkomstoverførsler

Der udarbejdes et administrativt skøn for indkomstoverførslerne for 2022, så et første oplæg kan indgå i direktionens budgetoplæg og løbende dialog med Økonomiudvalget frem til den 1. budgettemadag i juni.

Finansiering (skatter, udligning, renter, afdrag, låneoptagelse og forskydninger)

Udgangspunktet er budgetoverslagsår 2022 i budget 2021, som der blev vedtaget i oktober 2020.

Udgifter og indtægter i budgetåret 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2024 udgør udgangspunktet for budget 2021-2024 ved fremlæggelse af den første budgetbalance i marts.

Efter indgåelse af økonomiaftalen udarbejdes nyt/endeligt skøn for skatter og udligning for 2022.

Renter og afdrag 2022-2025 baseres på kommunens gæld samt forventninger til renteniveau mv.

Forventninger til indtægter ved statsgaranti baseres på skøn fra KL og Indenrigsministeriet og forventninger til indtægter ved selvbudgettering baseres på skøn over befolkningstallet udarbejdet og godkendt af Direktionen.

Demografi

Demografitildeling tilpasses først efter Økonomiudvalgets behandling af de opdaterede skøn over befolkningsudviklingen pr. maj og på baggrund af arbejdet i den tværgående demografigruppe. Opgørelsen sker som ændret fra foregående år til indeværende budgetår.

Lov- og cirkulæreprogram

Konsekvenserne af Lov- og cirkulæreprogrammet indarbejdes som en teknisk korrektion til budgettet i august inden 2. budgettemadag.

Beløbene tildeles de områder, som ændringerne omfatter. Der fordeles ikke beløb under 50.000 kr. pr. år.

Budgetbemærkninger

Centrene er ansvarlige for bemærkninger på eget område vedrørende både drift og anlæg. Budgetbemærkninger vedrørende budget 2022 udarbejdes i august måned, således at de kan indgå i budgetmaterialet til 1. behandling i Økonomiudvalget og Byrådet.

Efter budgetvedtagelsen tilrettes budgetbemærkningerne i forhold til de politisk vedtagne ændringer.

Budgetmateriale

Der oprettes en elektronisk budgetmappe på kommunens hjemmeside, som vil være tilgængelig for politikere, borgere, presse og medarbejdere. Heri vil alt relevant budgetmateriale ligge, herunder materiale til de to budgettemadage.

Alle indkomne hørings svar lægges i en mappe på hjemmesiden.

Alt materiale vil således være elektronisk og udsendes ikke i papirform.

Information om budgettet

Det endeligt vedtagne årsbudget og de flerårige budgetoverslag gøres tilgængelige for kommunens borgere på kommunens hjemmeside.

7. Budgetbalancer

Budgetbalancerne udarbejdes og fremlægges med de almindelige forbehold for, om der politisk vælges enten selvbudgettering eller statsgaranti.

Budgetbalance 1 (februar)

Udgangspunktet for budgettet er det korrigerede budgetoverslag fra det senest politisk vedtagne budget fremskrevet med KL's skøn for pris og lønudvikling.

For 2022 anvendes således budgetoverslagsåret, som blev godkendt med vedtagelsen af budgettet for 2021.

Budgetbalance 2 - 1. budgettemadag

- + konsekvenser af demografimodeller
- + skøn over indkomstoverførsler
- + forslag til effektiviseringer og reduktioner
- + evt. yderligere budgetforslag drift
- + anlægsplan
- + tekniske korrektioner
- + ændret P/L på baggrund af marts-skønnet fra KL

Budgetbalance 3 - 2. budgettemadag

- + konsekvenser af økonomiaftale
- + lov- og cirkulæreprogram
- + samlet budgetoplæg herunder fornyede skøn over indkomstoverførsler
- + konsekvens af demografimodeller
- + endeligt skøn over finansiering
- + budgetforslag
- + ændret P/L på baggrund af juni-skønnet fra KL

Budgetbalance 4 - budgetforhandlinger

- + evt. låneoptagelse
- + evt. nye informationer
- + evt. nye eller ændrede budgetforslag

Budgetbalance 5 - 2. behandling

- + politiske ændringsforslag

8. Nye principper for overførsler

Økonomiudvalget her i januar vedtaget nye principper for overførsler mellem årene, som vil være gældende fra budget 2022 og frem. Principperne og de retningslinjer der kommer til at følge af dem, sikrer en langt større enkelthed og gennemsækelighed, samt giver de rigtige incitament i organisationen for både at overholde budgettet og eventuelt spare op. Derudover er det vigtigt, at retningslinjerne for overførsler ikke skaber store risici for overskridelser af servicerammen i det år, hvor overførslerne finder sted.

De vedtagne grundprincipper er:

- Decentrale enheder har overførselsadgang af mindreforbrug på op til 4 % af budgettet. Det betyder, at eksempelvis en skole får sikkerhed for at et mindreforbrug på et par procent af budgettet kan opspares og overføres til næste år.
- Et merforbrug på decentrale enheder vil uden overgrænse overføres til næste budgetår (evt. med afdrag over 2-3 år).
- Mer/mindreforbrug på centrale myndighedsbudgetter (eksempelvis foranstaltninger på det sociale område, visitation/køb og salg af plejehjemspladser mv.) overføres ikke, fordi myndighedsområder ikke har behov for opsparing, har større styringsudfordringer og overførsel af eksempelvis et merforbrug vil påvirke den service, der kan leveres til borgerne.
- Mer/mindreforbrug på Kommunal Medfinansiering og indkomstoverførsler overføres ikke.
- Der er overførselsret på politisk vedtagne projekter, eksternt finansierede projekter og leverancer som vi er kontraktligt bundne af.
- Overførselsadgangen ændrer ikke på den grundlæggende forudsætning om, at de bevilgede økonomiske rammer skal holdes.